

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 31 maart 2010
Ons kenmerk 13/4.1/2010004791
Behandeld door Ronald Koch (0592) 36 52 47
Onderwerp: Bezuinigingen 2010-2013

Geachte voorzitter/leden,

In onze brief d.d. 4 november 2009 hebben wij u in eerste aanleg geïnformeerd over het ten opzichte van de Begroting 2010 sterk verslechterde financieel perspectief van onze provincie in de komende jaren en over de wijze waarop wij aan de slag zijn gegaan met het vinden van wegen om aan de problemen het hoofd te bieden en tevens vooral door te gaan met investeren in de Drentse samenleving.

Daarbij valt allereerst te denken aan de Drentse economische versnellingsagenda, waarvoor uw staten ter bestrijding van de economische crisis reeds hebben besloten een substantieel bedrag beschikbaar te stellen.

Daarnaast is in de afgelopen tijd een aantal voor Drenthe belangrijke programma's van structurele financiering voorzien. Het programma Kennis Werkt krijgt een belangrijke impuls, alsmede de landbouw- en toerismestructuurversterking. Via de structurele financiering van het programma Klimaat en Energie blijven wij ook de komende jaren hard werken aan een duurzaam Drenthe; wij houden daarbij vast aan de uitvoering van de klimaatcontracten.

In het kader van de Voorjaarsnota 2009 is ook besloten een aantal activiteiten te intensiveren (onder meer crossmediale berichtgeving RTV Drenthe, project Havelte Oost en ontsnippering EHS). Deze activiteiten vindt ons College nog steeds van groot belang voor onze provincie en wij willen hieraan ook onverminderd uitvoering geven. Verder investeren wij ook in een vernieuwd Drents Museum, in Sociale en Culturele Allianties met gemeenten en in Drenthe als sportprovincie. Ook vanaf 2013 zijn er substantiële middelen beschikbaar voor het sociale domein.

Tevens kan een volgend college beschikken over een vrije ruimte van € 5 miljoen structureel per jaar.

Voor een aantal (incidentele) prioriteiten geldt daarbij, dat wij van mening zijn dat ook deze na de huidige collegeperiode structureel gehandhaafd moeten worden. Het gaat hierbij om prioriteiten die passen in de Provincie Nieuwe Stijl in het sociale en culturele domein (zoals ondersteuning in Noordelijk verband van de culturele infrastructuur) en om prioriteiten op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt. Op dat laatste terrein zetten wij in op de realisatie van de ambities in het uitvoeringskader "Aan het werk met kennis".

Wij komen onze langjarige verplichtingen in het kader van het RSP onverminderd na. Op het gebied van investeringen in verkeer en vervoer is een nieuw investeringsplan opgesteld; de ambities op langere termijn zullen enigszins moeten worden bijgesteld, maar er wordt nog steeds volop geïnvesteerd in de Drentse infrastructuur.

De projectontwikkeling op economisch vlak loopt op volle toeren. Er is een goede slag gemaakt als het gaat om de projectontwikkeling ten behoeve van de versterking van de economische structuur. Voorbeelden van grote gesubsidieerde projecten zijn INCAS3, HIT, revitalisering bedrijventerrein De Wieken fase 2a en Agrobusiness EDR.

Het financieel perspectief van de provincie Drenthe dwingt echter ook tot het maken van ingrijpende keuzes. Deze stellen wij hierna op hoofdlijnen voor, geplaatst in een context van enerzijds de financiële noodzaak te bezuinigen en anderzijds onze ambitie tot het zijn van een provincie die ertoe doet: een Provincie Nieuwe Stijl.

Ons College heeft de noodzakelijke bezuinigingen gezocht langs drie lijnen:

- een scherpere wijze van begroten;
- een discussie over taken en ambities;
- een slankere interne organisatie (door betere processen).

Deze lijnen hebben hun doorwerking gehad in het hierna op hoofdlijnen te presenteren pakket van bezuinigingsvoorstellen. Ons College is daarbij uitgegaan van de volgende beleidsmatige uitgangspunten:

1. het nieuwe omgevingsbeleid is hét integrerende kader voor alle activiteiten van de provincie Drenthe;
2. Provincie Nieuwe Stijl (PNS) is vertrekpunt voor de taken die de provincie blijft uitvoeren;
3. de provincie Drenthe is een betrouwbare partner en komt in beginsel aangevane verplichtingen na.

Naast deze beleidsmatige uitgangspunten hebben wij ook een reeks financiële uitgangspunten gehanteerd (zie onderdeel 3 van deze brief). Daarbij wordt onder meer een generieke korting van 10% voorgesteld op de budgetten voor inhuur en inkoop, op onze bijdragen aan de verbonden partijen, op de budgetten voor subsidies aan instellingen en op de personeelsbudgetten.

In de Voorjaarsnota 2010 zullen wij de door te voeren bezuinigingen verwerken en aan uw staten ter besluitvorming voorleggen.

1. De Drentse financiën in een bredere context

Aan de situatie, dat de financiële toekomst van alle provincies en dus ook Drenthe onzeker is, is de afgelopen tijd weinig veranderd. Het besluit van het kabinet, de algemene uitkering uit het provinciefonds vanaf 2011 structureel te korten met € 300 miljoen per jaar is een gegeven. Daarbij loopt nog steeds een discussie over de structurele verdeling van die korting over de provincies.

Inmiddels is er binnen het IPO een akkoord tot stand gekomen over de verdeling van de korting van € 300 miljoen in 2011. Afgesproken is dat de korting in 2011 € 290 miljoen zal bedragen en in 2012 € 310 miljoen. Voor Drenthe betekent het akkoord voor 2011 een korting op de algemene uitkering van € 5 miljoen in plaats van de aanvankelijke € 14,2 miljoen (gebaseerd op de Septembecirculaire 2009). Het bedrag van € 14,2 miljoen is tot nu toe altijd het uitgangspunt geweest bij de bezuinigingsoperatie. Met de daadwerkelijke verwerking van de lagere korting wachten wij tot de Meicirculaire 2010 is verschenen. In 2011 komt, zoals bekend, bovenop de korting van € 300 miljoen nog de al eerder afgesproken korting van € 200 miljoen (inlopen vermogensoverschotten), hetgeen in 2011 voor Drenthe een extra korting van € 5 miljoen oplevert.

Indien mogelijk wordt met ingang van 2012 voor de algemene uitkering gewerkt met een nieuw structureel verdeelmodel, op te stellen door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De provinciefondsbeheerders, de minister van Financiën en de staatssecretaris van BZK, zijn akkoord gegaan met de hiervoor genoemde bedragen voor 2011 en 2012 alsmede met de verdeling van de korting voor 2011.

De Miljoenennota 2009 van het kabinet bevatte nog geen kortingen op de doeluitkeringen voor de provincies, zoals de uitkeringen voor verkeer en vervoer, landelijk gebied en jeugdzorg. Inmiddels zijn echter ambtelijke heroverwegingswerkgroepen vergevorderd met onderzoeken op 20 beleidsterreinen naar bezuinigingen ter grootte van 20% van de netto-lasten van het rijk; de totale bezuinigingstaakstelling bedraagt € 35 miljard. Het is niet uitgesloten dat de departementen de bezuinigingen deels zullen doorvertalen naar de provincies. Bovendien leiden bezuinigingen van 20% op de rijksbegroting via de normeringssystematiek van het provinciefonds ('trap op, trap af') tot een mogelijke aanvullende bezuiniging op de algemene uitkering van nog eens € 200 miljoen.

Zoals uw staten weten, is vanuit het IPO het 'Profiel Provincies' opgesteld. Het definitieve profiel is bijgevoegd. Bij dit profiel hoort een financieel aanbod aan het kabinet. Dit aanbod wordt momenteel nog uitgewerkt. Het IPO-bestuur komt 6 april 2010 in een extra vergadering bijeen om onder meer de adviezen van de ambtelijke heroverwegingswerkgroepen te bespreken en de (communicatie)strategie rond 'Profiel Provincies'. Op grond hiervan wordt het financieel aanbod 'Profiel Provincies' definitief vastgesteld in het IPO-bestuur van 22 april 2010. Wij stellen voor het profiel inclusief financieel aanbod met u te bespreken op 14 april 2010 in uw commissie BFE en 21 april 2010 met de voltallige staten.

Recentelijk is duidelijk geworden, dat het rekeningrijden niet op korte termijn zal worden ingevoerd. Daarmee is ook de invoering van een nieuw provinciaal belastinggebied naar een moment verder in de toekomst verplaatst. Vooral nog hoeven wij met deze ontwikkeling dan ook geen rekening te houden.

Wij hebben met uw staten afgesproken dat er vanaf 2011 weer sprake zal zijn van een duurzaam financieel evenwicht. Vanaf 2011 bedragen de begrotingstekorten uitgaande van de Septembercirculaire 2009 gemiddeld € 26,5 miljoen per jaar. Gezien de vele onzekerheden met betrekking tot de provinciale financiën kiezen wij ervoor uit te blijven gaan van deze € 26,5 miljoen en de lagere korting (€ 5 miljoen in plaats van € 14,2 miljoen) voorlopig niet te verwerken. De grote financiële tekorten die optreden vanaf 2011 zullen weggewerkt moeten worden. Daartoe zullen pijnlijke keuzes moeten worden gemaakt. Tegelijkertijd willen we werken aan Drenthe als effectieve, efficiënte provincie die haar plaats in het bestuurlijk bestel en de samenleving waarmaakt, een en ander op basis van de visie die wij hebben op de rol van Drenthe als Provincie Nieuwe Stijl.

2. Visie op de rol van de provincie Drenthe in de toekomst

Drenthe wenst in de toekomst een Provincie Nieuwe Stijl (PNS) te zijn. Dat houdt in, dat de provinciale organisatie op een meer integrale en strategische wijze moet gaan functioneren en meer ontwikkelingsgericht moet gaan werken. Een belangrijk onderdeel van de PNS bestaat uit de uitvoering van het nieuwe omgevingsbeleid van de provincie. Dit omgevingsbeleid begint met een omgevingsvisie. Deze Omgevingsvisie is hét strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein. De Omgevingsvisie kent een duidelijke relatie met bestaande programma's en plannen. De Omgevingsvisie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020, met in sommige gevallen een doorkijk naar de periode daarna. Uitgangspunten binnen de Omgevingsvisie zijn:

1. zorgvuldig gebruik van de ruimte;
2. behoud en waar mogelijk versterking van de geformuleerde kernkwaliteiten (rust, ruimte, natuur, landschap, oorspronkelijkheid, noaberschap, menselijke maat, veiligheid en kleinschaligheid);
3. waarborging van de kwaliteit van het milieu en de leefomgeving.

In de visie wordt aangegeven welke randvoorwaarden gelden voor nieuwe ontwikkelingen en welke ontwikkelingen ongewenst zijn. Wij willen de ruimtelijk-economische ontwikkeling sturen door goede samenwerking met onze partners.

De nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) en andere ontwikkelingen in het binnenlandse bestuur leiden tot een veranderende rol van overheden. De provincie richt zich meer op haar kerntaken zoals overeengekomen in het bestuursakkoord tussen rijk, provincies en gemeenten. Dit heeft tot gevolg dat wij voor sommige onderwerpen niet langer (alleen) de verantwoordelijkheid dragen. Wij hebben het provinciaal belang in de omgevingsvisie afgestemd op onze kerntaken. Door scherp te benoemen wat van provinciaal belang is, ontstaat een verschuiving in beleidsverantwoordelijkheid. Hierbij staat het voeren van gebiedsregie centraal.

Dit betekent dat regievoering op een hoger abstractieniveau moet plaatsvinden, dat er meer integraal moet worden geadviseerd, dat we ons moeten richten op het organiseren en het zijn van een gesprekspartner. Hiertoe is enerzijds meer zakelijkheid (duidelijke afspraken/ afrekenen) vereist. Anderzijds moeten we vertrouwen in onze partners hebben en durven loslaten (niet sturen op detailniveau).

3. Kaders voor het maken van keuzes

In onze brief van 4 november 2009 hebben wij reeds aangegeven, dat het opvangen van een structureel tekort van gemiddeld € 26,5 miljoen geen sinecure is. En groot deel van de provinciale begroting bestaat immers uit uitgaven die niet of nauwelijks te beïnvloeden zijn. Op basis van door ons gepleegde analyse hebben wij geconcludeerd, dat er voor de bezuinigingen een beïnvloedbare ruimte beschikbaar was van ongeveer € 125 miljoen. Vervolgens hebben wij voor de bezuinigingen een aantal uitgangspunten vastgesteld

1. Vanaf 2011 verkeert de provincie Drenthe weer in een situatie van duurzaam financieel evenwicht;
2. Eventuele kortingen van het Rijk op de doeluitkeringen worden niet gecompenseerd;
3. Er vindt geen verhoging van de opcenten MRB plaats;
4. De aandelenopbrengst Essent wordt vanwege de langjarige verplichtingen in het kader van RSP ZZL niet aangesproken;
5. Alle verbonden partijen, waaronder het IPO en het SNN, worden met ingang van 2011 met 10% gekort;
6. Op externe inhuur van de provincie Drenthe wordt met ingang van 2010 met 10% gekort;
7. Op de inkoop van goederen en diensten wordt vanaf 2010 een besparing gerealiseerd van 10%;
8. De automatische indexatie van budgetten (met uitzondering van subsidies) komt met ingang van 2010 te vervallen.

De hiervoor weergegeven kaders voor de bezuinigingen hebben wij met uw staten gedeeld in de conferentie van 20 januari jongstleden. Aan de hand van hetgeen toen ter tafel is geweest, heeft ons College nadere voorstellen uitgewerkt. Analoog aan de bezuiniging op onze interne budgetten hebben wij ook het voornemen, in beginsel alle autonome provinciale subsidies met ingang van 2011 met 10% te korten. Deze organisaties hebben reeds in november 2009 een brief ontvangen met daarin een voor-aankondiging van de mogelijkheid van een lagere subsidie dan wel bijdrage. Ook de verbonden partijen hebben een brief ontvangen waarin de korting (minimaal 10%) is aangekondigd.

Bij het hierna volgende financiële beeld van een structureel tekort van gemiddeld € 26,5 miljoen moet worden opgemerkt, dat in het tekort van 2011 nog de € 5 miljoen is opgenomen, die Drenthe bijdraagt in de realisatie van het Bestuursakkoord voor het inlopen van vermogensoverschotten. Uitgaande van onttrekking van deze (incidentele) bijdrage aan de Algemene reserve is het verschil tussen voorstellen en begrotingstekort dus € 5 miljoen kleiner. Daarnaast is in afwachting van de Meicirculaire 2010 nog geen rekening gehouden met de meevaller van € 9,2 miljoen in 2011 bij de (incidentele) verdeling van de korting van € 290 miljoen op de algemene uitkering.

Totaaloverzicht bezuinigingsvoorstellen	2010	2011	2012	2013
Programma 1 Drenthe doet ertoe	594.769	932.606	739.588	798.482
Programma 2 Samenleving met samenhang	334.652	2.145.623	2.280.729	2.794.017
Programma 3 Ruimte en bereikbaarheid	2.692.130	5.111.460	5.248.805	5.089.015
Programma 4 Kennis werkt	420.370	2.141.756	1.261.291	1.190.675
Programma 5 Leefomgeving	888.810	4.956.889	4.161.641	3.850.298
Programma 6 Middelen	3.124.547	6.117.614	10.928.379	13.937.459
Totaal bezuinigingsvoorstellen	8.055.278	21.405.947	24.620.432	27.659.945
Totaal begrotingstekort in Begroting 2010	14.076.149	31.448.500	23.424.965	25.785.847
Verskil totaal voorstellen minus begrotingstekort;	6.020.871-	10.042.553-	1.195.467	1.874.098

Met name in de eerste jaren worden de begrotingstekorten nog niet geheel gedekt door de te realiseren bezuinigingsvoorstellen. Dit is vooral het gevolg van het realiseren van bezuinigingen op de personeelsformatie aan de hand van natuurlijk verloop. Door aan te sluiten bij natuurlijk verloop wordt voorkomen dat hoge kosten gemaakt moeten worden in het kader van het sociaal convenant. In de eerste jaren wordt daarom voorgesteld het tekort te dekken door een onttrekking uit de Algemene reserve. Het verloop van de Algemene reserve ziet er na verrekening van de door te voeren bezuinigingen de komende jaren als volgt uit.

Overzicht algemene reserve na bezuinigingsvoorstellen	
begroot resultaat na verrekeningen over 2009	24.603.383,11
toevoeging nav 2e bestuursrapportage tbv 2010	11.848.064,00
Saldo 31-dec-2009	<u>36.451.447,11</u>
begrote onttrekking volgens begroting	<u>25.873.155,00-</u>
toevoeging n.a.v. niet invullen ruimte Reserve Stimulering Drentse projecten, motie 19 VJN 2007 Plus gelijke kansen onderwijsbeleid (OV-Kaart)	2.001.033,85
saldo bezuinigingsvoorstellen	8.055.278,00
LSM en afvlakkingskosten	200.000,00
Saldo 31-dec-2010	<u>20.434.603,96</u>
begrote onttrekking volgens begroting	<u>26.397.357,00-</u>
begrote onttrekking volgens begroting specifiek voor afroming vermogensoverschotten	5.000.000,00-
saldo bezuinigingsvoorstellen	21.405.947,45
LSM en afvlakkingskosten	3.800.000,00
Saldo 31-dec-2011	<u>6.643.194,41</u>
begrote onttrekking volgens begroting	<u>23.373.722,00-</u>
saldo bezuinigingsvoorstellen	24.620.432,20
LSM en afvlakkingskosten	2.680.000,00
Saldo 31-dec-2012	<u>5.209.904,61</u>
begrote onttrekking volgens begroting	<u>25.734.614,00-</u>
saldo bezuinigingsvoorstellen	27.659.945,40
LSM en afvlakkingskosten	300.000,00
Saldo 31-dec-2013	<u>5.435.236,01</u>

Op deze wijze wordt de Algemene reserve de komende jaren grotendeels uitgeput. Dit komt overeen met de opvatting van ons College, dat wij wettelijk niet verplicht zijn een Algemene reserve te hebben en dat bovendien de omvang van € 19 miljoen van de Risicoreserve voldoende is voor het opvangen van mogelijke risico's.

Wij geven hierna per programma een toelichting op de hoofdlijnen van de bezuinigingsvoorstellen (als bijlage kunnen uw staten een totaaloverzicht op productenniveau aantreffen van de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen per programma).

Programma 1. Drenthe doet ertoe

Programma 1 bestaat voor het grootste deel uit beïnvloedbare, autonome middelen. Bezuinigen binnen programma 1 betekent vooral kijken naar het functioneren van onze provincie als bestuursorgaan. Daarbij staat voor ons College centraal, dat wij de provincie willen doorontwikkelen naar een modern bestuursorgaan dat zowel naar buiten als naar binnen op een eigentijdse wijze functioneert. Dit betekent dat onze inzet op het gebied van digitale informatie en (e)dienstverlening prioriteit blijft houden en dat de ingezette koers geen gevaar loopt.

Binnen programma 1 worden ook de kosten voor uw staten en ons College verantwoord. Wij zien mogelijkheden deze kosten te reduceren en dientengevolge de budgetten te verlagen. Waar over de gehele linie bezuinigd moet worden, kan het bestuur ons inziens niet achterblijven. Daarom gaan wij er van uit, dat een volgend College zal volstaan met een kleinere omvang (minstens één gedeputeerde minder).

Wij gaan er verder van uit, dat ook uw staten niet achter willen blijven bij het op de rails krijgen van de provinciale financiën en wij stellen voor de budgetten van uw staten met 10% te korten, zoals wij dat ook gedaan hebben met de overige budgetten. Ook stellen wij voor het externe onderzoeksbudget van het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg (OCWZ) in een aantal jaren geheel af te bouwen.

Tot slot hebben wij binnen programma 1 de bijdrage aan verbonden partijen als het IPO en het SNN onder de loep genomen. De bijdragen aan deze instellingen zijn de afgelopen jaren meer gestegen dan de conjunctuur zou doen vermoeden. Voor ons is dat een goede reden om aan te nemen dat er bij de betreffende instellingen besparingen mogelijk zullen zijn, zonder dat de bijdrage die zij aan het functioneren van "hun" provincies leveren daar onder lijdt. Zowel voor het IPO als voor het SNN stellen wij een korting voor van 25%. Het daadwerkelijk realiseren van deze kortingen zal in overleg met de andere partners in deze organisaties moeten gebeuren.

Product/Programma		Primaire begroting 2011	Bezuinigingen	Gewijzigde begroting 2011
P-1.0 Provinciale staten	U	879.200	-87.919	791.281
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	U	1.620.910	-429.222	1.191.688
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	I	-12.000	0	-12.000
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	U	1.408.900	-352.225	1.056.675
P-1.3 Openbare orde en veiligheid	U	96.390	-63.240	33.150
Totaal Programma 1		3.993.400	-932.606	3.060.794

Programma 2. Samenleving met samenhang

Programma 2 behelst voor een fors deel de uitvoering van wettelijke taken (jeugdzorg, regionale omroep) en het programma omvat voor een beperkt deel beïnvloedbare, autonome middelen.

Sociale domein

Vanaf 2013 is jaarlijks € 4 miljoen beschikbaar voor het sociale domein. Daarmee geven we uitvoering aan het door u aangenomen amendement A20 10-2 van 17 februari jongstleden.

Met het aannemen van het amendement hebben uw staten een signaal gegeven dat mede-bepalend is voor de voorliggende bezuinigingsvoorstellen op het sociale deel van programma 2.

Het primaat van het sociale domein ligt bij de gemeenten. De taken van de provincie zijn in het aangenomen amendement beschreven als een beleidsmatige rol in het signaleren, monitoren en vraaggericht stimuleren op verschillende onderdelen van het sociale domein.

Met de Sociale Agenda is al een afbouw van de vaste subsidierelatie met de (voormalig preferente) instellingen in gang gezet. Wij zullen de Sociale Allianties uitvoeren tot 2013 en de instellingen in deze periode voornamelijk met 10% korten in verband met de benodigde provinciale bezuinigingen. Op de overige middelen uit het sociale domein (de zogeheten flexmiddelen) stellen wij voor 10% en 15% te bezuinigen in respectievelijk 2011 en 2012. Wij sturen niet op de instandhouding van instellingen, maar op het realiseren van doelen en het verrichten van taken van provinciaal belang.

Dit jaar beginnen we met verkenningen naar nog meer doelmatigheid, efficiency en samenwerking tussen instellingen bij de uitvoering van het takenpakket in het sociale domein van provinciaal belang – zoals beschreven in het aangenomen amendement. Daarbij benutten we de reeds met ingang van dit jaar in gang gezette flexibilisering van de middelen van de Sociale Agenda om de doelrealisatie verder te optimaliseren.

Gelijktijdig gaan we verder in gesprek met de Drentse gemeenten en instellingen over de taakverdeling en de verantwoordelijkheden binnen het sociale domein. Door middel van de Sociale Allianties borgen wij in deze periode de zogenoemde 'zachte landing' en kunnen we de gemaakte afspraken met gemeenten nakomen.

Door de vorming van nieuwe colleges van B en W en later dit jaar een nieuw kabinet zal het enige tijd kosten om tot duidelijke afspraken te komen met gemeenten. De voortgang van de gesprekken daarover, nemen we mee in de voor uw Staten reeds aangekondigde Mid Term Review van de Sociale Agenda. Definitieve voorstellen over de taakverdeling en de verantwoordelijkheden binnen het sociale domein verwachten we u te kunnen doen in de Voorjaarsnota 2011.

In 2011 starten we met de ontwikkeling van de Sociale Agenda 2013 – 2016 in samenwerking met de verschillende actoren uit het sociale domein waarbij PNS, inclusief het amendement uitgangspunt is.

Culturele en museale domein

Drenthe kent een goede culturele infrastructuur. De provincie verstrekt meerjarige subsidies aan musea, diverse culturele activiteiten en podiumkunstgezelschappen, momenteel grotendeels gefinancierd uit prioriteitengeld. Dit geldt ook voor de Drentse bijdragen aan het Noordelijk Cultuurconvenant met het rijk. De provincie is tevens co-financier van enkele musea in Drenthe van (boven)provinciale kwaliteit.

Op het terrein van culturele en museale ontwikkeling wordt met ingang van 2013 een blijvende beschikbaarheid van € 1,2 miljoen noodzakelijk geacht. Dit ten behoeve van cultuurparticipatie, monumentenzorg, cultuurhistorie, professionele podiumkunsten en provinciale musea. Met het bedrag van € 1,2 miljoen wordt niet het huidige ambitieniveau gerealiseerd, maar de bedoeling is om nu al het minimaal 'wettige' deel vast te leggen. In een volgende bestuursperiode moeten dan de noodzakelijke keuzes worden gemaakt om het resterende deel te dekken.

In het culturele en museale domein worden de bezuinigingen over het algemeen gerealiseerd door een korting van 10% op de structurele subsidies aan instellingen. In een aantal situaties is sprake van maatwerk (bijvoorbeeld door eerder gemaakte bestuurlijke afspraken). Op de subsidie voor het Drents Museum wordt 5% gekort, de korting op de subsidie voor RTV Drenthe blijft beperkt tot 10% van de eigen provinciale middelen en Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork krijgt geen korting.

Product/Programma		Primaire begroting 2011	Bezuinigingen	Gewijzigde begroting 2011
P-2.0 Ontwikkeling beleid	U	163.445	0	163.445
P-2.1 Sociale agenda	U	39.401.949	-591.439	38.810.510
P-2.1 Sociale agenda	I	-30.622.915	0	-30.622.915
P-2.5 Culturele en Museale agenda	U	25.368.001	-1.554.184	23.813.817
P-2.5 Culturele en Museale agenda	I	-780.615	0	-780.615
Totaal Programma 2		33.529.865	-2.145.623	31.384.242

Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid

Programma 3 omvat voor een belangrijk deel de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer (BDU). Voor een ander belangrijk deel omvat dit programma beïnvloedbare, autonome middelen.

RSP

Het RegioSpecifieke Pakket (RSP) is katalysator voor brede, integrale stedelijke gebiedsontwikkelingen. Het inhoudelijke en financiële raamwerk is door uw staten in de Kadernota uitvoering RSP/RSP-plus Drenthe goedgekeurd. Met uitzondering van de spoorlijn Zwolle-Emmen worden de projecten in een langjarig partnerschap met de steden uitgevoerd. De steden Assen, Emmen en Coevorden hebben hier de 'lead'. Provincie en gemeenten hebben de afgelopen periode nauw samengewerkt bij het formuleren van de ambities, de visie en de strategie. Het is nu zaak een solide basis te leggen voor het vervolg van deze samenwerking. Wij stellen dan ook voor, niet op onze RSP-ambities en de daarvoor vastgelegde financiële middelen te bezuinigen.

Het investeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2011-2020

Het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (IVV) 2011 - 2020 vraagt een maximale investering aan provinciale middelen van € 234 miljoen. Met als uitgangspunten de PNS, het nieuwe omgevingsbeleid en de bezuinigingsnoodzaak, zien wij mogelijkheden om te komen tot een investeringsreductie van 42%.

Voor een hoog geprioriteerd programma bedraagt de maximale investering tot en met 2020 € 135 miljoen. Met deze keuze is dus sprake van getemporiseerde ambities in het kader van het Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP). Met het reeds in de Voorjaarsnota 2007 Plus gereserveerde investeringsvolume van 53,3 miljoen kan dit hoog geprioriteerd programma tot en met 2015 worden uitgevoerd. Gezien de huidige financiële verwachtingen zal ons college ruim voor het eind van die periode met u in dialoog gaan over de heroverweging van de ambities in het PVVP en de investeringen na 2015. In de meerjarenbegroting zal vanaf 2014 rekening gehouden worden met de kapitaalslasten van het nieuwe versoberde IVV.

Onderhoud (vaar)wegen

Wij zijn van opvatting dat in onze provincie op het wegenonderhoud bezuinigd kan worden zonder dat dit leidt tot een onaanvaardbare teruggang in de kwaliteit van onze wegen. Meer specifiek gaan wij uit van de volgende voorstellen:

- *Onderhoud wegen*: reductie van het onderhoudsniveau/veiligheidsniveau;
- *Vaarweg Meppel – De Punt*: onderhoudsniveau bruggen en sluisen en oeverbescherming naar voldoende, zijnde oeverbescherming met licht constructief karakter. Het bedieningsniveau van sluisen en bruggen zo veel als mogelijk in de zomerperiode afstemmen op de openingstijden van omliggende provincies. In de daluren wordt gebruik gemaakt van begeleide vaart (overeenkomstig de bediening in het winterseizoen);
- *Vaarwegen Zuid-oost Drenthe*: onderhoudsniveau bruggen en sluisen en oeverbescherming naar voldoende, zijnde oeverbescherming met licht constructief karakter. Het bedieningsniveau sluisen en bruggen zo veel als mogelijk in zomerperiode afgestemd op omliggende vaarwegbeheerders (Overijssel). In de daluren wordt gebruik gemaakt van begeleide vaart (overeenkomstig de bediening in het winterseizoen). Het budget is exclusief beheer- en onderhoudskosten vaarweg Erica Ter Apel.

Het hiervoor geschetste bedieningsniveau zal gevolgen hebben voor de recreatievaart.

Regiovisie Groningen – Assen

Het college heeft onlangs de evaluatie van de regiovisie Groningen Assen vastgesteld en voorgesteld om jaarlijks, naast een bijdrage in de uitvoeringsorganisatie, een bijdrage van ruim € 1,3 miljoen te doteren in het Regiofonds (de projectenpot). Om voor cofinanciering van projecten in aanmerking te komen geldt een eigen bijdrage. Onder impuls van de ambities in het regionale OV en de afgesproken evaluatie is een nieuw MIP opgesteld voor de periode 2010 - 2020. Als uitkomsten van de evaluatie is daarin bovenop de jaarlijkse raming van € 2,5 miljoen een extra investeringsimpuls Regiopark van € 1,0 miljoen verwerkt voor de jaren 2010 - 2012. Verder is gesteld dat de jaarlijkse bijdrage aan het Regiofonds niet verhoogd wordt. Na jaren van bijdragen aan het fonds is de provincie de komende jaren een netto ontvanger (ca € 15 miljoen) voor projecten rond Assen. Het project Regiopark is een onderdeel van de regiovisie Groningen–Assen.

In de Begroting 2010 staan twee posten die betrekking hebben de Regiovisie Groningen-Assen:

- o programma 3: € 3.754.000 (waar de jaarlijkse bijdrage van € 1.316.760 van wordt betaald);

- o programma 5: € 1.200.000 Regiopark (cofinanciering provinciaal belanghebbendenaandeel in Regioparkprojecten oplopend naar € 1.350.000)

Er is besloten de middelen in programma 5 over te brengen naar programma 3.

Aangezien er voor de periode vanaf 2011 apart een Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (IVV) 2011 - 2020 is opgesteld, valt in programma 3 in de meerjarenraming een bedrag vrij van € 2.437.220 (zijnde het verschil tussen € 3.754.000 en € 1.316.780). Daarbovenop stellen wij een bezuiniging voor op het budget Regiopark van € 250.000 (2010-2011) en € 350.000 (2012).

Product/Programma		Primaire begroting 2011	Bezuinigingen	Gewijzigde begroting 2011
P-3.0 Verkeer	U	36.576.492	-85.460	36.491.032
P-3.0 Verkeer	I	-7.604.500	0	-7.604.500
P-3.1 Beheer en onderhoud wegen	U	10.967.871	-1.625.000	9.342.871
P-3.1 Beheer en onderhoud wegen	I	-49.660	0	-49.660
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	U	10.139.444	-425.000	9.714.444
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	I	-7.659.437	0	-7.659.437
P-3.3 Vervoer	U	23.710.886	-26.400	23.684.486
P-3.3 Vervoer	I	-23.402.000	0	-23.402.000
P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	U	4.296.290	-2.949.360	1.346.930
P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	U	5.321.971	-240	5.321.731
P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	I	-3.298.929	0	-3.298.929
Totaal Programma 3		48.998.428	-5.111.460	43.886.968

Programma 4. Kennis werkt!

Programma 4 omvat vrijwel geheel beïnvloedbare, autonome middelen. Bezuinigen op dit programma betekent daarmee onmiddellijk bezuinigen op ambities.

Onlangs heeft uw staten de Economische Beleidsagenda Drenthe 2010-2015 vastgesteld. Daarin staat de volgende doelstelling centraal:

Het scheppen (en behouden) van werkgelegenheid middels de ontwikkeling van een duurzame en robuuste economische structuur.

Binnen deze doelstelling geven wij aandacht aan de volgende twee subdoelstellingen:

1. Versterken van de (internationale) economische concurrentiepositie
2. Ontwikkelen van sterke stedelijke netwerken en een vitaal platteland

Deze doelstellingen willen we bereiken door uitvoering te geven aan een vijftal prioriteiten:

1. Versterken van de regionale innovatiekracht;
2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, arbeidsmarkt en onderwijs;
3. Optimaliseren vestigingsklimaat;
4. Beter benutten van toeristisch-recreatieve mogelijkheden;
5. Versterken van de agribusiness.

Daarmee dragen we bij aan de ontwikkeling naar een kenniseconomie, de versterking van het MKB als de motor van de Drentse economie, het versterken van het kennispotentieel en een aantrekkelijke leefomgeving als belangrijke vestigingsfactoren, schaalvergroting in de landbouw, een evenwicht tussen vraag en aanbod op de Drentse arbeidsmarkt, en de ontwikkeling van nieuwe kansrijke groeisectoren als dienstensectoren zorg, cultuur en recreatie & toerisme.

Binnen het programma Kennis Werkt hebben we de noodzakelijke bezuinigingen gevonden in het temperen van de ambities op het terrein van de cofinanciering van de 'noordelijke programma's (VES), Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, Stichting Marketing Drenthe (-10%), NOM (-10%), Structuurversterking recreatie en (zorg)toerisme en Landbouwstructuurversterking. De visie en ambitie van de provincie op economisch terrein zoals geformuleerd in de Economische Agenda worden momenteel verder uitgewerkt in een meerjarenuitvoeringskader en jaarprogramma's. Wat betreft het ambitieniveau wordt daarbij aangesloten op de beschikbare financiële ruimte.

Op pagina 15 van deze brief stellen wij u voor een cofinancieringsreserve in te stellen om noodzakelijke provinciale cofinanciering ook in de toekomst mogelijk te maken. aanvullend op onder andere de overblijvende middelen in programma 4.

Voor de prioriteit Optimale aansluiting bedrijfsleven, arbeidsmarkt en onderwijs zijn na 2011 geen middelen in de begroting opgenomen. Gezien het belang van dit beleids-terrein (PNS) stellen wij voor met ingang van 2012 structureel € 650.000 op te nemen.

Product/Programma		Primaire begroting 2011	Bezuinigingen	Gewijzigde begroting 2011
P-4.0 Economie	U	7.518.763	-816.546	6.702.217
P-4.0 Economie	I	-633.180	0	-633.180
P-4.1 Toerisme en recreatie	U	2.575.110	-645.210	1.929.900
P-4.2 Landbouw	U	1.180.000	-680.000	500.000
Totaal Programma 4		10.640.693	-2.141.756	8.498.937

Programma 5. Leefomgeving

Programma 5 omvat voor het belangrijkste deel de uitvoering van wettelijke taken in het landelijk gebied (ILG). Voor een ander deel omvat dit programma beïnvloedbare, autonome middelen.

De bezuinigingen hebben wij in dit programma met name gevonden binnen het programma Klimaat en Energie en de provinciale cofinanciering aan het pMJP. Verder hebben wij binnen dit programma bezuinigingsvoorstellen gedaan die betrekking hebben op diverse onderzoeksbudgetten. Wij stellen voor deze onderzoeksbudgetten te bundelen om efficiency en verdere professionalisering te realiseren. Ook wordt er op de subsidie voor instellingen als BoerenNatuur, Faunabeheer Drenthe en Consulentschap NME Drenthe 10% gekort. Op de subsidie voor Het Drentse Landschap wordt 5% gekort.

Voor de uitvoering van het programma Klimaat en Energie gaan wij met de resterende middelen in de vorm van "Klimaatcontracten" concrete afspraken maken met de gemeenten. Hierdoor worden gemeenten gestimuleerd de opgave te vertalen naar concrete projecten. Dit zijn projecten gericht op onder andere woningbouw, stedelijke vernieuwing, mobiliteit, energiebesparing en –opwekking, landbouw en natuur.

Met kennis en cofinanciering zullen we deze projecten ondersteunen en willen wij onze lange termijn doelstellingen op het gebied van Klimaat en Energie realiseren. We werken in partnerschap met anderen aan de doelstellingen van dit programma en geven uitvoering aan de afspraken die vastgelegd zijn in het Energieakkoord Noord-Nederland. Verder leggen wij verbindingen met andere programma's, waaronder RSP, pMJP en Kennis Werkt!

In het pMJP gaat het om zowel rijksdoelen als eigen provinciale doelen. Ondanks de voorgestelde bezuiniging op de provinciale cofinanciering aan rijksdoelen, streven wij er naar deze te realiseren. De afspraken tussen de provincie en het rijk zijn vastgelegd in een bestuursovereenkomst. Ook de provinciale cofinanciering maakt deel uit van deze Bestuursovereenkomst.

Product/Programma		Primaire begroting 2011	Bezuinigingen	Gewijzigde begroting 2011
P-5.0 Waterhuishouding	U	2.748.923	221.140	2.970.063
P-5.0 Waterhuishouding	I	-730.000	0	-730.000
P-5.1 Milieubeleid	U	15.949.276	-2.117.738	13.831.538
P-5.2 Bodem	U	4.667.503	-312.290	4.355.213
P-5.2 Bodem	I	-3.723.177	0	-3.723.177
P-5.3 Vergunningverlening	U	456.650	-220	456.430
P-5.3 Vergunningverlening	I	-313.000	0	-313.000
P-5.4 Handhaving	U	404.050	-112.460	291.590
P-5.4 Handhaving	I	0	0	0
P-5.5 Natuur en Landschap	U	3.373.861	-194.853	3.179.008
P-5.5 Natuur en Landschap	I	-175.345	0	-175.345
P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	U	74.244.857	-2.440.468	71.804.389
P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	I	-64.667.235	0	-64.667.235
Totaal Programma 5		32.236.363	-4.956.889	27.279.474

Programma 6. Middelen

Binnen het programma Middelen komt het grootste deel van de voorgestelde bezuinigingen voor rekening van het eigen personeel. Als onderdeel van het bereiken van duurzaam financieel evenwicht wordt ook de eigen organisatie niet ontzien. Zo is er nu reeds sprake van een selectieve vacaturestop en worden tijdelijke contracten in beginsel niet meer omgezet in vaste contracten. We plaatsen de personele bezuinigingen in het bredere perspectief van de ontwikkeling van de provincie Drenthe naar een Provincie Nieuwe Stijl (PNS). Voor meer informatie over de personele bezuinigingen verwijzen wij u naar onderdeel 4 van deze brief 'Een nieuwe strategie voor de interne organisatie'. Daar gaan we uitgebreid in op onze visie op de ambtelijke organisatie.

Voor het overige wordt binnen dit programma vooral bezuinigd op uitgaven die bedoeld zijn om ervoor te zorgen dat er gewerkt en geleefd kan worden in het provinciehuis. Te denken valt aan budgetten gas, water, elektra, drukwerk, reiskosten, automatiseringskosten, onderhoud et cetera. Om een werkbare werkomgeving in stand te houden moet een zeker minimumniveau in stand worden gehouden. Uitgangspunt bij de bezuinigingsvoorstellen is (verdergaande) versobering geweest. Het betreft hier extra kortingen bovenop de kortingen die voortvloeien uit de algemene uitgangspunten voor wat betreft inkoop goederen/diensten (-10%) en externe inhuur (-10%).

Verder betreft het een aantal financieel-technische bezuinigingsvoorstellen, namelijk het verlagen van de post onvoorziene uitgaven en het afschaffen van de inflatiecorrectie Reserve verdubbeling N33.

Ten slotte stellen wij voor de in programma 6 opgenomen vrij besteedbare middelen (reserveringen volgend college) in 2012 en 2013 te halveren. Een groot aantal prioriteiten zal ook na de huidige collegeperiode gehandhaafd moeten worden en is door ons structureel opgenomen in de begroting. Deze hoeven dus niet meer ten laste van prioriteitengelden te komen. Het gaat hierbij om de eerder genoemde prioriteiten in het sociale en culturele domein en om het beleidsterrein onderwijs en arbeidsmarkt. Deze prioriteiten passen in Provincie Nieuwe Stijl.

Product/Programma		Primaire begroting 2011	Bezuinigingen	Gewijzigde begroting 2011
Bezuiniging op interne kostenplaatsen (inclusief personele kosten)	U	55.222.206	-5.333.614	49.888.592
Organisatie ontwikkeling	U	564.342	-140.000	424.342
Inflatiecorrectie Reserve N33	U	244.000	-244.000	0
Onvoorzien	U	450.000	-400.000	50.000
Totaal Programma 6		56.480.548	-6.117.614	50.362.934

4. Een nieuwe strategie voor de interne organisatie

In het Concernplan 2008-2011 is een nieuwe organisatievisie vastgelegd met de titel *Sámen Sterker in de Slimme provincie*. Als missie is hierbij aangegeven: het waarmaken van de ambities van het provinciebestuur, zo goed en zo goedkoop mogelijk. Integrale resultaatgerichtheid, samenwerking, partnerschappen en een prima dienstverlening zijn de sleutelbegrippen. De visie sluit naadloos aan op de Provincie Nieuwe Stijl (PNS). Centrale vraag is nu welke organisatie nodig is om uitvoering te geven aan de PNS. Wij zien de organisatie van morgen als een organisatie die slagvaardig en flexibel is en goed in verbinden, organiseren en in het contracteren. Het voeren van gebiedsregie staat daarbij centraal. Vaardigheden van medewerkers zijn hierop afgestemd en integraal werken is leidend.

De concentratie op kerntaken en de behoefte aan flexibele inzet heeft ook gevolgen voor de formatie. We moeten toe naar een kleiner personeelsbestand en meer taken uitbesteden. Hiermee spelen we ook in op een krappe arbeidsmarkt die over enige tijd zal ontstaan. Daarnaast dwingen bezuinigingen ons ook naar de personele kosten te kijken. Gedwongen ontslagen willen wij daarbij voorkomen. We proberen dit vooralsnog met natuurlijk verloop op te lossen. De afgelopen jaren is de formatie al teruggedaan naar 530 fte. Wij zijn van opvatting dat wij door bijstelling van ambities en een forse efficiencyslag jaarlijks een verdere besparing kunnen realiseren (oplopend naar 60 fte oftewel € 4,2 miljoen in 2014).

Uiteindelijk wil het College in 2018 toewerken naar een organisatie met een formatieomvang tussen 420 en 470 fte, waarvan maximaal 370 in vaste dienst voor kerntaken (NB: hier is nog geen rekening is gehouden met eventuele uitplaatsing ten gevolge van de Regionale Uitvoeringsdienst). Binnen de geplande formatieomvang beweegt dan een flexibele schil van tussen de 50 en 100 fte mee met de ambities en financiële mogelijkheden van het bestuur.

Het is belangrijk om expertise van uitstromers en flexwerkers voor de organisatie te behouden. Daarvoor zullen meerdere HR-instrumenten en ICT/kennismanagement worden ingezet. Extra middelen zijn de komende jaren nodig voor interne mobiliteit en de instroom van specifieke deskundigheid.

Om de personele bezuinigingen te kunnen realiseren moet rekening worden gehouden met frictiekosten, afhankelijk van de mate waarin de krimp van het ambtelijke apparaat kan worden gerealiseerd in de pas met het natuurlijk verloop dat de komende jaren te verwachten valt. Gelet op het feit dat de taakstelling voor personeel al voor het jaar 2011 is geformuleerd kost inzet op natuurlijk verloop in de periode 2011- 2014 geld: er is bij de taakstelling van 10% efficiencywinst en enige teruggang in beleidsfuncties € 5,9 miljoen nodig als zogenaamde afvlakkingkosten.

Omdat de uitstroom ook een grote interne vervangingsvraag veroorzaakt zullen ook extra middelen moeten worden gereserveerd voor loopbaanbeleid, scholing en mobiliteit (LSM) van het zittende personeel. Dat is nu 2,5% van de loonsom. Gedurende de periode 2010 (voorbereiding) tot en met 2014 (uitvoering en nazorg) denken wij gemiddeld € 500.000 extra per jaar nodig te hebben; dat is over de gehele periode van over vijf jaar € 2,5 miljoen. Het inrichten van een mobiliteitscentrum voor die periode is een optie die onderzocht zal worden.

Het eventueel versneld uitvoeren van de personele bezuinigingen zal onvermijdelijk leiden tot gedwongen ontslagen. Nog afgezien van de zeer hoge kosten die gedwongen ontslagen met zich meebrengen, zullen gedwongen ontslagen leiden tot veel onrust in de organisatie. Onrust in een periode waarin de provincie zich juist moet doorontwikkelen naar een PNS. Met gedwongen ontslagen in het vooruitzicht zullen mogelijk juist medewerkers die we willen behouden ervoor kiezen om zelf te vertrekken. Ook het aantrekken van de steeds schaarser wordende hogeropgeleiden zal bemoeilijkt worden. Kortom, zowel financieel- als HRM-technisch is het ons inziens verstandig stevig te bezuinigen op het personeel en daarbij aan te sluiten bij het natuurlijke verloop.

5. Financiering RSP en dynamische investeringsagenda

In 2009 zijn de aandelen Essent verkocht. Uitgangspunt tot nu toe was dat de rente-opbrengst van de "eerste tranche" van de verkoopopbrengst wordt gebruikt voor de dekking van de provinciale cofinanciering van de RSP-projecten; zo is een en ander ook verwerkt in de Begroting 2010. Uit de financiële kaderstelling RSP wordt duidelijk dat er van 2009 tot en met 2020 een totale toevoeging van € 64 miljoen is begroot. Dit is op basis van 4% rente over € 151 miljoen. Deze financiële constructie vereist dat het "bronvermogen" in stand blijft.

Voor het realiseren van haar ambities is de provincie Drenthe onder meer afhankelijk van de zogenaamde noordelijke programma's. In de huidige collegeperiode worden forse bijdragen verkregen uit Rijks- en Europese programma's (Pieken in de Delta (PiD), OP EFRO, POP). In 2011 loopt het programma PiD af, in 2013 loopt een aantal andere programma's af (ILG, OP EFRO).

Omdat ook in de toekomst middelen uit nationale en Europese programma's nodig zijn om de Drentse ambities te realiseren, is het noodzakelijk te kunnen blijven beschikken over (forse) cofinancieringsmiddelen. Ook bijvoorbeeld om vanaf 2013 financieel te kunnen blijven bijdragen aan het Regiopark.

Wij stellen uw staten daarom voor aan de Reserve aandelenverkoop Essent € 64 miljoen te onttrekken voor de afgesproken provinciale cofinanciering van RSP-projecten en de overige € 87 miljoen voor enerzijds het waardevast houden van de RSP-middelen en voor anderzijds een in te stellen cofinancieringsreserve. Uit deze reserve kunnen naar behoefte middelen worden ingezet voor noodzakelijke toekomstige cofinanciering.

Inmiddels is ook meer duidelijkheid ontstaan over de opbrengst van de "tweede tranche" (Bruglening Enexis, overdracht Attero en PBE en diverse claims). De opbrengst van de Bruglening Enexis bedraagt € 41 miljoen; deze opbrengst was nog niet verwerkt in de Begroting 2010, maar wordt nu verantwoord in de Jaarstukken 2009 en maakt aldus deel uit van het rekeningresultaat. Over de bestemming van deze middelen is nog geen besluit gevallen. De middelen worden in de vermogenssfeer verwerkt als Reserve tweede tranche verkoop aandelen Essent.

6. Financiële risico's

Tot dusverre hebben wij in het financieel beeld het effect voor Drenthe van een korting van € 300 miljoen op de algemene uitkering uit het provinciefonds meegenomen. Bezuinigingen op de rijksuitgaven zullen vanwege de normeringssystematiek van het provinciefonds in elk geval leiden tot een aanvullende korting op de algemene uitkering, mogelijk oplopend tot € 200 miljoen. Verder is het zeker niet uitgesloten dat de bezuinigingen die het rijk moet doorvoeren ook zullen leiden tot kortingen op de doeluitkeringen die Drenthe ontvangt (ILG, BDU en jeugdzorg). Over voorgaande buigen zich de twintig rijkswerkgroepen brede heroverwegingen. Zeer relevant hierbij voor de provincies zijn de werkzaamheden van de werkgroep Kalden die een bezuiniging moet realiseren van € 1,25 tot € 1,5 miljard door de bestuurlijke inrichting van Nederland aan te passen (aantal ambtenaren, verhouding tussen bestuurslagen en aantal bestuurslagen). Voor de provincies doen diverse scenario's de ronde: provincies een gesloten huishouding geven, provincies opschalen tot landsdelen, provincies opheffen dan wel provincies samenvoegen met waterschappen en gedeconcentreerde rijksdiensten. De bezuinigingsvoorstellen van de heroverwegingswerkgroepen zijn begin april gereed en kunnen dan bij de Tweede Kamer-verkiezingen op 9 juni 2010 als inzet worden meegenomen. Effectuering zal dan overigens waarschijnlijk niet eerder plaatsvinden dan in 2012.

7. Het vervolgproces

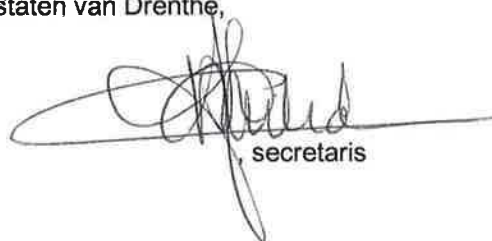
De nu voorliggende bezuinigingsvoorstellen zijn voldoende om de tekorten op te vangen binnen het financieel perspectief zoals wij dat kennen op basis van de junicirculaire 2009. Intussen wordt met het rijk nog gesproken over het financieel aanbod van de provincies, wordt er nog aan een nieuw verdeelmodel voor de algemene uitkering uit het provinciefonds gewerkt en leveren naar verwachting binnenkort de heroverwegingswerkgroepen van het rijk hun bezuinigingsvoorstellen op.

Al deze ontwikkelingen zullen nog van invloed zijn op het financieel perspectief van onze provincie. Vooralsnog wachten wij eerst het nieuwe beeld van de meicirculaire 2010 af en lopen daar nog niet op vooruit.

De nu voorliggende invulling van de bezuinigingen zal worden opgenomen in de Voorjaarsnota 2010 en in deze nota worden geplaatst in het dan bekende financieel perspectief. Aan de hand van deze Voorjaarsnota 2010 zullen uw staten de kaders stellen voor de Begroting 2011, inclusief de door te voeren bezuinigingen. Over de bezuinigingsvoorstellen zal ons College dan vervolgens met u van gedachten wisselen tijdens de algemene beschouwingen 2010. De uiteindelijke besluitvorming over de bezuinigingen is in uw handen.

Hoogachtend,
gedeputeerde staten van Drenthe,

secretaris

, voorzitter

Bijlagen:

- IPO-document 'Profiel Provincies'
- Overzicht bezuinigingsvoorstellen op productenniveau

Bijlage: overzicht bezuinigingsvoorstellen op productenniveau

Product/Programma		Primaire begroting 2011	Bezuinigingen	Gewijzigde begroting 2011
P-1.0 Provinciale staten	U	879.200	-87.919	791.281
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	U	1.620.910	-429.222	1.191.688
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	I	-12.000	0	-12.000
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	U	1.408.900	-352.225	1.056.675
P-1.3 Openbare orde en veiligheid	U	96.390	-63.240	33.150
Totaal Programma 1		3.993.400	-932.606	3.060.794
P-2.0 Ontwikkeling beleid	U	163.445	0	163.445
P-2.1 Sociale agenda	U	39.401.949	-591.439	38.810.510
P-2.1 Sociale agenda	I	-30.622.915	0	-30.622.915
P-2.5 Culturele en Museale agenda	U	25.368.001	-1.554.184	23.813.817
P-2.5 Culturele en Museale agenda	I	-780.615	0	-780.615
Totaal Programma 2		33.529.865	-2.145.623	31.384.242
P-3.0 Verkeer	U	36.576.492	-85.460	36.491.032
P-3.0 Verkeer	I	-7.604.500	0	-7.604.500
P-3.1 Beheer en onderhoud wegen	U	10.967.871	-1.625.000	9.342.871
P-3.1 Beheer en onderhoud wegen	I	-49.660	0	-49.660
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	U	10.139.444	-425.000	9.714.444
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	I	-7.659.437	0	-7.659.437
P-3.3 Vervoer	U	23.710.886	-26.400	23.684.486
P-3.3 Vervoer	I	-23.402.000	0	-23.402.000
P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	U	4.296.290	-2.949.360	1.346.930
P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	U	5.321.971	-240	5.321.731
P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	I	-3.298.929	0	-3.298.929
Totaal Programma 3		48.998.428	-5.111.460	43.886.968
P-4.0 Economie	U	7.518.763	-816.546	6.702.217
P-4.0 Economie	I	-633.180	0	-633.180
P-4.1 Toerisme en recreatie	U	2.575.110	-645.210	1.929.900
P-4.2 Landbouw	U	1.180.000	-680.000	500.000
Totaal Programma 4		10.640.693	-2.141.756	8.498.937
P-5.0 Waterhuishouding	U	2.748.923	221.140	2.970.063
P-5.0 Waterhuishouding	I	-730.000	0	-730.000
P-5.1 Milieubeleid	U	15.949.276	-2.117.738	13.831.538
P-5.2 Bodem	U	4.667.503	-312.290	4.355.213
P-5.2 Bodem	I	-3.723.177	0	-3.723.177
P-5.3 Vergunningverlening	U	456.650	-220	456.430
P-5.3 Vergunningverlening	I	-313.000	0	-313.000
P-5.4 Handhaving	U	404.050	-112.460	291.590
P-5.4 Handhaving	I	0	0	0
P-5.5 Natuur en Landschap	U	3.373.861	-194.853	3.179.008
P-5.5 Natuur en Landschap	I	-175.345	0	-175.345
P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	U	74.244.857	-2.440.468	71.804.389
P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	I	-64.667.235	0	-64.667.235
Totaal Programma 5		32.236.363	-4.956.889	27.279.474
Bezuiniging op interne kostenplaatsen (inclusief personele kosten)	U	55.222.206	-5.333.614	49.888.592
Organisatie ontwikkeling	U	564.342	-140.000	424.342
Infalticorrectie Reserve N33	U	244.000	-244.000	0
Onvoorzien	U	450.000	-400.000	50.000
Totaal Programma 6		56.480.548	-6.117.614	50.362.934
Totaal generaal			-21.405.948	